

Unutarnji autoportreti / Paukove mreže

Budak, Leonarda

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:255982>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilišta u Zagrebu

Nastavnički odsjek

Leonarda Budak

ZAVRŠNI RAD

PRIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

Zagreb, 2023./2024.

Kolegiji: Grafika, Kiparstvo, Slikanje

Mentori/profesori iz glavnih umjetničkih predmeta:

prof. art. Vlasta Žanić

Izv. prof. art. Vojin Hraste

Izv. prof. dr. art. Igor Čabraja

As. Vida Meić - suradnica

Izv. prof. dr. art. Snježana Ban

As. Grgur Akrap - suradnik

UNUTARNJI AUTOPORTRETI / PAUKOVE MREŽE

SAŽETAK

Terapija je riječ kojom bih objedinila svoje stvaralaštvo, rad na sebi i rast samog ljudskog bića je konstanta u životu te nešto što me neiscrpno inspirira. Često imam ideje čije značenje osvijestim tek kasnije, kroz proces rada, a to značenje skoro uvijek bude i neka pouka, određeni odgovor koji dajem samoj sebi. U svakom radu bavim se samom sobom, vlastitim problemima i mislima.

Unutarnji autoportreti su tematika kojom se bavim u radovima iz medija grafike i slikarstva. No ti radovi su ujedno i moj pogled na okolni svijet. Naizgled su apstraktnih kompozicija i ritmova, no mrlje i oblici koji se naziru u mojem radu su, metaforički gledano, raznorazni oblici mene, mojih unutarnjih stanja a i drugih, to jest, tako ih ja vidim. Ideja tih radova polazi od propitkivanja same sebe i okoline što predočavam sa: širokom paletom boja, igranjem s raznoraznim materijalima, preklapanjima, okretanjima... kao sugestija naših specifičnosti i osobnosti.

Paukove mreže su radovi ispleteni na kolegiju kiparstva. Kako paukove mreže najčešće nastaju u nekim zanemarenim kutovima sobe ili napuštenim prostorima ja sam ih odlučila napraviti na našem bivšem Jabukovcu 10., kao posljednji pozdrav, ali one se me dopratile i do naše nove

lokacije. Postavivši ih kao viseće interaktivne instalacije u prostoru na koje promatrači i prolaznici mogu ali i ne trebaju reagirati. Kao da njima i propitkujem druge i potičem ih na osvještavanje vlastite reakcije ili mišljenja. Tijekom rada spoznala sam da su mi te mreže počele predstavljati sve ono iza mene što ostavljam za sobom. Sve one prostore koje ostavljam da ih paučina zauzme, stvari kojima se ne želim i ne mogu vratiti.

Ključne riječi: terapija, unutarnji autoportreti, pogledi, odgovori, mreže

UNUTARNJI AUTOPORTRETI

SLIKARSTVO i GRAFIKA

Moja odluka za nazivom radova *Unutarnji autoportreti* došla je na kraju semestra kao realizacija da sve to što sam stvarala predstavlja mene, i da su svi moji procesi stvaranja bili razgovori i vrijeme uloženo u samu sebe. Radovi u isto vrijeme održavaju moj pogled na okolinu, moje stavove i mišljenja o njoj.

Tu sam se propitkiivala tko sam, kako se osjećam, kakva je moja okolina, koji oblici i boje najbolje opisuju moja unutarnja stanja ali i druge ljude oko mene, da bih na kraju došla do spoznaje da se svi ti oblici, svi slojevi identiteta, sve emocije, različite misli i stavovi zapravo preklapaju i spajaju. Ljudi su kompleksna bića, sačinjeni od više identiteta i slojeva, iako najčešće prepoznamo tek neke njihove slojeve – jedan njihov glavni oblik i boju, a zapravo svi skupa tvorimo zajedničku šarenu sliku.

Polazište za kompozicije u mediju slikarstva i grafike čine apstrahirane mrlje i forme. To su organski oblici proizašli iz raznoraznih apstrahiranih ljudskih poza. Inspirirana sam drugima i samom sobom u pokretima joge, te pozama koje radimo dok uistinu osjećamo neku emociju: tugu, sreću, strah, frustraciju, smirenost, zabrinutost...

SLIKARSTVO

U mediju slikarstva igrala sam se vunom, gipsom, kaširanjem ubrusa, gustim i debelim nanosima boja u kontrastu s lazurnim i prozračnim nanosima, sugerirajući svoju slojevitost i

raznolikost isto kao i slojevitost drugih ljudi. Moram priznati da sam se bojala velikog platna, vraćajući mu se u nekoliko navrata dok ga nisam svladala.

Osjećala sam se malo nesposobno za tako veliki zalogaj, tj. tako velike dimenzije. Taj se strah na koncu pokazao neopravdan jer sada osjećam da mi veći formati mnogo bolje odgovaraju za rad. S velikim formatom postížem slobodu kretanja, nesputanosti okvira, brojne slučajnosti koje tijekom procesa moram dopustiti i prihvatiti. Kada nisam imala više drugog materijala za slikanje napokon sam se odvažila na veliki format. Sliku počinjem od lazurnih nanosa koji spontano kapaju i cure na sve strane i nastaju sad već vrlo slobodno, neopterećeno i brzo do gusto slikanih dijelova slike.

Kako bih postigla što više curenja i dinamike okretala sam platno. Potom sam odlučila unijeti u rad novi materijal-gips, koji je dodatno učvrstio neke forme i pomalo im dao reljefnost, što me dovelo do slike-objekta, s čime sam se jednom prilikom susrela, intervjuirajući profesora i umjetnika Fedora Fishera. Oduvijek me zanimalo granično područje između slike i objekta, ali tek sam ove godine bila dovoljno hrabra primijeniti takav pristup slici u praksi. Pri tome je došlo i do pucanja gipsa, što sam također prigrlila, negdje strugajući dio raspucalog gipsa, negdje ga samo ostavivši takvim kakav je spontano nastao.

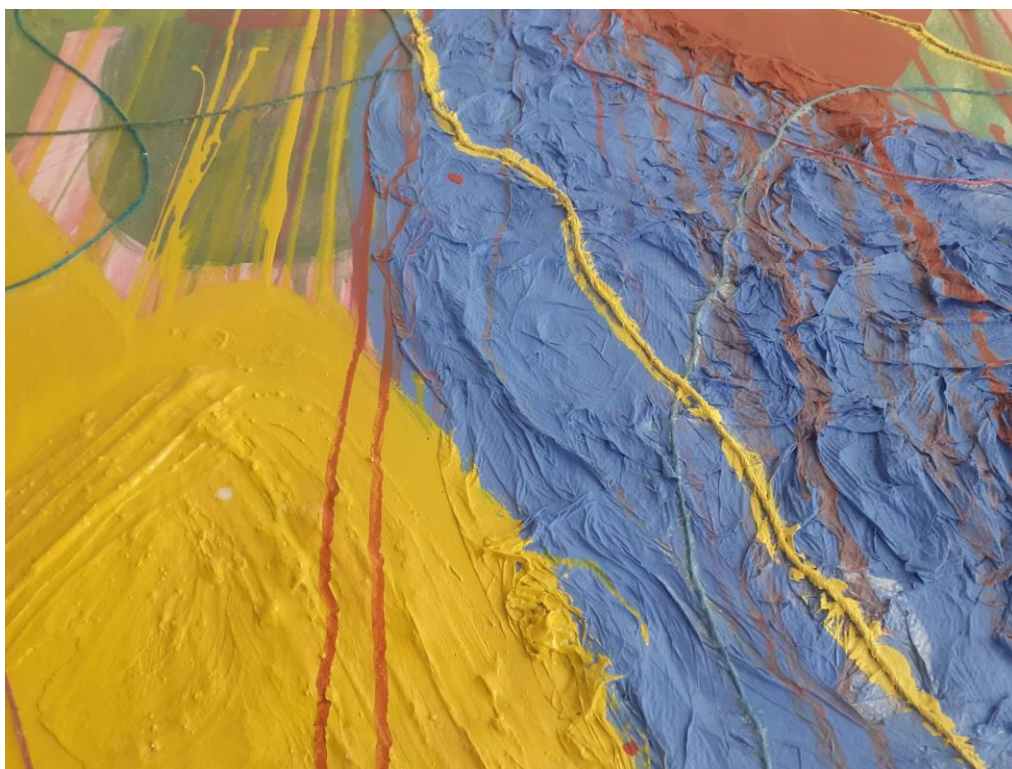
Još jedna životna lekcija, još jedno otpuštanje željene kontrole. Materijalima kao što su kaširani papir i vuna, postigla sam novu, dodatnu teksturu na slici, pri čemu sam vunu slobodno i neopterećeno, a na mjestima i namjerno bacala po platnu, sugerirajući ponovno slične oblike, granice, crte osobnosti, uspomene...

Čitav proces rada na slici naučio me da otpustim perfekcionista u sebi i prihvatim slučajnost i nesavršenost kao sastavni dio rada. Proces rada je na neki način za mene bio i oblik terapije sa samom sobom; razgovarala sa samom sobom, otkrivala sama sebi sve svoje slojeve i nesputano dozvoljavala svim mislima da dođu i budu dio stvaranja. Taj terapijski proces rada povezujem s izbornim predmetom od prošle godine, art terapijom koja me oduševila i jako utjecala na mene, kao i umjetnica Zorana Unković koja se također bavi temama mentalnog zdravlja i terapije putem umjetnosti.

Unutarnji Autoportret, 2024.

Akril, tempera, gips, papir, vuna na platnu, 100 cm x 200 cm

Unutarnji Autoportret, 2024. Detalj

Unutarnji Autoportret, 2024. Detalj

GRAFIKA

Tematiku unutarnjih portreta sam htjela prenijeti i u medij grafike. Krenuvši od jedne skice slične ostalim radovima na predmetu slikarstva. Nakon odabira skice s kojom sam bila zadovoljna bila sam i uzbuđena krenuti u rad te eksperimentirati s pet različitim pločica. Sam početak pripreme pločica za mene nije bio najsretniji ostavivši na meni par porezotina, no uspješno sam odradila pripremu pločica putem šabera i brus papira.

Nakon obrade pločice krenulo je ono pravo otkrivanje reljefnosti i tekstura koje mogu dobiti u mediju grafike, a za koje nisam ni znala. Svaka pločica na sebi ima više slojeva od jednog, kako bih mogla dobiti tonaliteta boja koje ću kasnije nanositi. Na jednoj pločici od njih pet, oblike sam zaštitila sa sprejom, potom druge oblike i slojeve s kiselinom. Zatim sam na druge dvije pločice pomoću bacanja zrnca kolofonija dobila zanimljivi i nepravilni raster, a preostale oblike sam naznačila još s grunтом. Na zadnje tri pločice različite motive sam samo označila grunтом te jetkala u kiselini, potom nadodala još po koji sloj grunта po potrebi tonaliteta.

Kada sam završila svih pet pločica došlo je vrijeme za otiskivanje. A to je možda bio i najzabavniji i najinteresantniji dio. Odlučila sam se za par boja koje su mi se dopale, bez previše promišljanja. Svaka pločica dobila je po jednu boju i krenula sam u otiskivanje. Na jedan papir bi otiskivala više pločica, što mi je uspijevalo tako da ne vadim skroz papir iz preše te pažljivo izmjenjujem pločice. Tu se dešavala prava magija dezena i kolorita, potpuno spontano, potpuno slobodno, bez previše promišljanja i očekivanja, samo sam tiskala.

Bilo je radova na kojima sam iskoristila svih pet pločica, na par njih samo tri pločice, te nekoliko radova na kojima sam otisnula čak samo jednu pločicu i to onu zadnju na kojoj bi ostali lagani tonovi svih otisnutih boja od prijašnjih otisnutih pločica. Za tu ideju moram spomenuti zaslužnu asistenticu Vidu, koja me potaknula na taj eksperiment i na kojoj sam joj jako zahvalna.

Ta neka nježnost skoro prozirnih šarolikih tonova je bilo baš ono što sam i htjela te najbliže onoj skici u akvarelu koja je bila polazište svih radova. Prozračnost tih radova me asocira na neka malo izbledila sjećanja, pređene misli ili emocije, nešto što je tu ali ga skoro i nema. Radovi na kojima sam iskoristila svih pet pločica su vrlo jakog kolorita s jasnijom kompozicijom i oblicima, njih povezujem s unutarnjim stanjima, punim misli i emocija koje se preklapaju, svaka u svojoj boji, neke jače i glasnije, a neke tiše i u pozadini.

Ciklus radova *Unutarnji autoportreti*, 2024.

Kombinirana tehnika, akvatinta u boji

Unutarnji autoportreti, 2024.
Kombinirana tehnika, akvatinta u boji

Unutarnji autoportreti, 2024.
Kombinirana tehnika, akvatinta u boji

Unutarnji autoportreti, 2024.
Kombinirana tehnika, akvatinta u boji

Unutarnji autoportreti, 2024.

Kombinirana tehnika, akvatinta u boji

Unutarnji autoportreti, 2024.

Kombinirana tehnika, akvatinta u boji

PAUKOVE MREŽE

KIPARSTVO

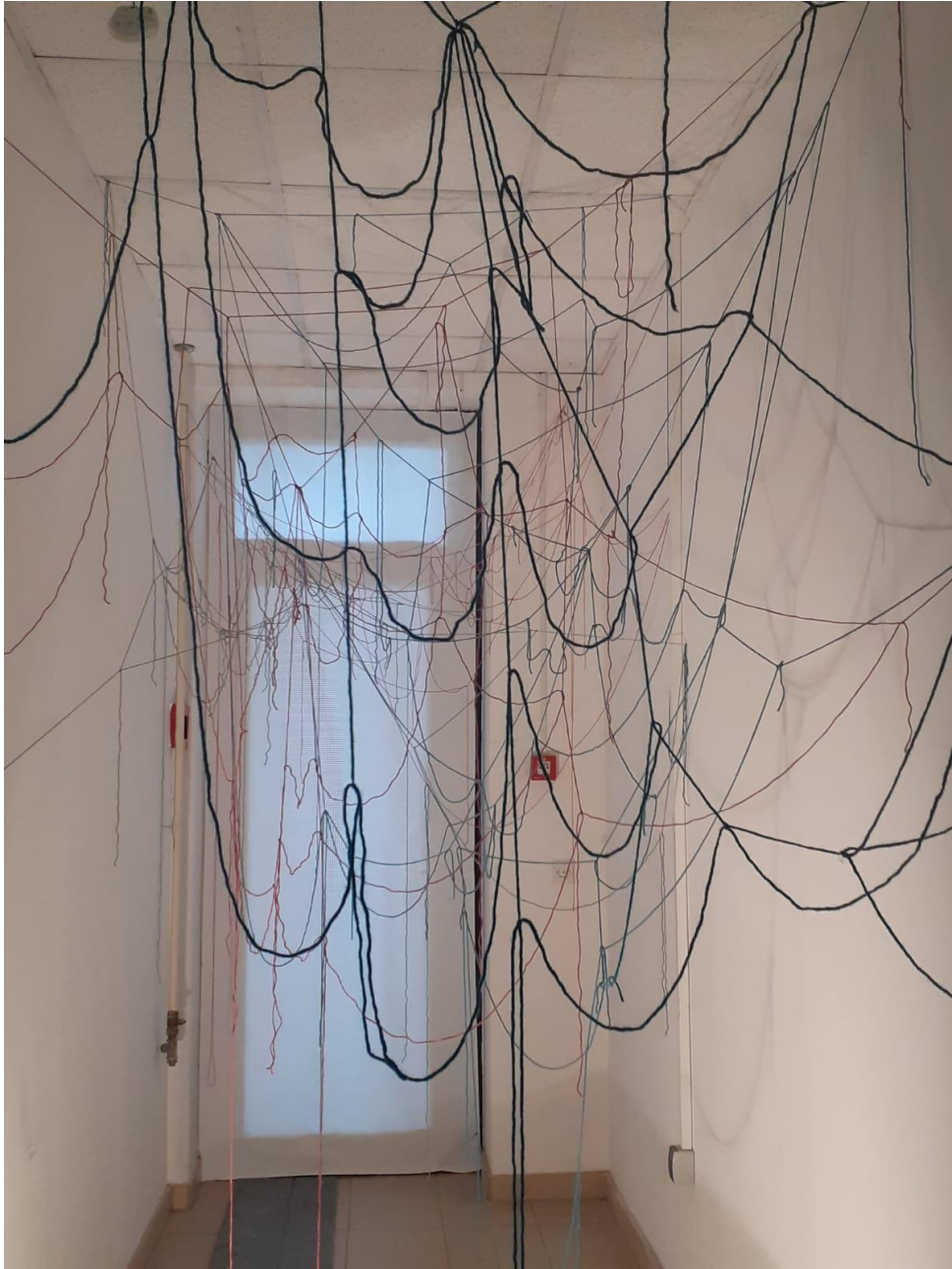
Rad nazvan *Paukove mreže* je potaknut temom iz kiparstva, *Odnos prema prostoru*. U bivšem prostoru Akademije (Jabukovac 10) pronašla sam neka zanimljiva i posebna mjesta koje su me privukla zbog svoje specifične, čiste, masivne i stroge arhitekture, u kojoj kao da se lako može uočiti putanja energije tj. smjer kretanja koji je vrlo predvidljiv. To sam htjela preispitati i napraviti interaktivnu intervenciju u tom prostoru. Kako smo napuštali Jabukovac, bila sam sve sigurnija da je instalacija u formi paukove mreže idealna u tom prostoru. One simboliziraju napušteni, ostavljeni, zaboravljeni prostor. Napravila sam ih od stare vune iz srednje škole koja je stajala kod kuće i samoironično, skupljala prašinu.

Prve dvije mreže napravljene su u zraku dok su im niti bile zalijepljene za zid, a ostale, više nalik paukovim, nastale su polaganjem dugačkih vunениh niti na pod, koje se međusobno sijeku, tj. vežu u sredini, a potom kao u nekakvom poganskom ritualu ja kružim oko njih te im nadodajem poprečne niti.

Prve napravljene mreže u zraku sam bila postavila na sredinu stubišta i hodnika. Time sam zatvorila taj svima poznati prostor, tj. prolaz. Ono što mi je bilo najzanimljivije bila je reakcija mojih kolegica i kolega. Pitanja kako i zašto je ovo ovdje, njihova snalaženja kako će proći kroz nju, ispod nje ili čak u nekim slučajevima okrenuti se i otići drugim putem. Kroz koji dan nastale su i tuđe intervencije po radu. Par niti s mreže je otpalo i zapetljalo se, ali time se oslobodio jedan dio prolaza te je svima bilo lakše proći.

Tijekom semestra napravila sam još par mreža. Bilo je dana kada nikog od kolega nije bilo u klasi i stvarala sam skroz sama, kao da sam plela svoje misli kojih je tada bilo i previše.

S rastom broja mreža polako se došuljalo i njihovo značenje, a meni, vrlo bitna životna pouka. Počele su mi predstavljati sve što ostavljam za sobom. Sve verzije mene i sve druge ljude koje sam morala pustiti, sve snove koje sam jako željela a nisu se ostvarili, sve propale dogovore i obećanja. Lekcija koju i dalje učim, borba koju i dalje vodim: Kako naučiti pustiti nešto što ti je jednom značilo toliko mnogo...?

Paukove mreže, 2023./24.

Vuna, 150 cm x 200 cm

Paukove mreže, 2023./24.

Vuna, 150 cm x 200 cm